

Notat

MILJØMINISTERIET

Kort & Matrikelstyrelsen

Geografisk infrastruktur
J.nr. KMS-100-00041
Ref. JR
Dato 26-05-2009

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Kommissionens forslag "Forordning./.../EF, der implementerer Europa Parlamentets og Rådets direktiv 2007/2/EF (INSPIRE) for så vidt angår Fællesskabets institutioners og organers adgang til medlemslandenes geodatasæt og -services på harmoniserede vilkår"

Resumé

Kommissionen har fremsendt forslag til gennemførelsesbestemmelse om, at medlemslandene skal give Fællesskabets institutioners og organer adgang til geodatasæt og -services på harmoniserede vilkår. Forslaget til forordning supplerer Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/2/EF af 14. marts 2007 om opbygning af en infrastruktur for geografisk information i Det Europæiske Fællesskab (INSPIRE).

Forslaget til forordning indeholder de mere detaljerede regler, der skal gælde, når fællesskabets institutioner og organer, i forbindelse med miljørelaterede opgaver, ønsker adgang til medlemslandenes geodatasæt og -services.

Forslaget vurderes at have meget begrænsede økonomiske konsekvenser for staten og kommunerne og ingen erhvervsadministrative konsekvenser. Forslaget berører ikke i sig selv beskyttelsesniveauet i Danmark. Regeringen forventer at kunne stemme for forslaget.

1. Status

Kommissionen sendte den 15. maj 2009 ovennævnte forslag til medlemmerne af Inspire Komitéen. Forslaget har hjemmel i art. 17, stk. 8, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/2/EF af 14. marts 2007 om opbygning af en infrastruktur for geografisk information i Det Europæiske Fællesskab (Inspire).

Forslaget skal til afstemning i INSPIRE-komiteen den 5. juni 2009.

Komiteen træffer afgørelse efter forskriftsproceduren med kontrol beskrevet i art. 5a i Rådets afgørelse 1999/468/EF, som ændret ved Rådets afgørelse 2006/512 af 17. juli 2006, jf. art. 22, stk. 3 i Inspire-direktivet. Hvis der i komiteen er kvalificeret flertal for forslaget, udsteder Kommissionen forordningen, efter at Parlamentet har gennemført en legalitetskontrol af forslaget.

Opnås der ikke kvalificeret flertal i komiteen, forelægger Kommissionen sagen for Rådet, og underretter samtidig Europa Parlamentet. Hvis der i Rådet er kvalificeret flertal imod forslaget, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Vedtager Rådet forslaget med kvalificeret flertal eller udtaler Rådet sig ikke inden en frist på højst to måneder, kan Kommissionen udstede forordningen, efter at Parlamentet har gennemført en legalitetskontrol af forslaget.

2. Formål og indhold

INSPIRE-direktivet (2007/2/EF) fastsætter de generelle rammer for opbygning af en europæisk infrastruktur for geografisk information til brug for Fællesskabets miljøpolitik og politikker eller aktiviteter, der kan få virkninger for miljøet. Infrastrukturen for geografisk information omfatter følgende elementer: metadata, geodatasæt og geodatatjenester, net tjenester og netteknologier, aftaler om gensidig tilrådighedsstillelse, adgang og anvendelse samt koordinerings- og overvågningsmekanismer, processer og procedurer, der opbygges, drives eller stilles til rådighed i medfør af direktivet.

Når de metadata og geodata, der er omfattet af direktivet, er gjort tilgængelige via de nævnte geodata- og net tjenester, vil en bruger kunne søge efter og få adgang til disse data via internettet. Det forudsætter, at brugeren accepterer de betingelser, der gælder for adgangen til og anvendelsen af data. Betingelserne som brugeren skal acceptere og efterleve vil fremgå af licenser og evt. individuelle aftaler.

Formålet med gennemførelsesbestemmelsen, der har hjemmel i direktivets art. 17, stk. 8, er at gøre det muligt for EU's institutioner og organisationer at få adgang til medlemslandenes geodatasæt og -tjenester på harmoniserede vilkår, når data skal bruges til miljørelaterede opgaver.

Bestemmelserne skal sikre, at de vilkår som medlemslandene fastsætter i licenser og aftalegrundlag, ikke vil være hindrende for adgang til data. På den anden side skal "Fællesskabets institutioner og organer" hverken have dårligere eller bedre vilkår end nationale brugere eller brugere fra andre lande. Derfor skal gennemførelsesbestemmelsen overholde principperne i direktivets § 17, stk. 1-3.

Det er, jfr. direktivet, en forudsætning, at Fællesskabets institutioner og organer som minimum skal overholde de samme begrænsninger for adgang til data, som måtte gælde for nationale myndigheders brug af hinandens data. Hertil kan komme specifikke nationale begrænsninger.

Det væsentligste indhold i gennemførelsesbestemmelsen er:

- at bestemmelsen retter sig mod medlemslandene og ikke de myndigheder, der har ansvaret for data, som er omfattet af direktivet,
- at begrænsninger i adgangen til data efter anmodning skal begrundes,
- data må videregives til konsulenter, der arbejder for rekvirenten. Rekvirenten har fortsat ansvaret for at gældende regler og aftaler bliver overholdt,
- at betingelser knyttet til data og tjenester skal fremgå af metadata,
- på forespørgsel, skal eksisterende og let tilgængelige supplerende informationer om data stilles til rådighed for rekvirenten,

- på forespørgsel, skal der gives oplysninger om forudsætningerne for evt. prisfastsættelse.
- at der skal gives adgang til data uden forsinkelse og under normale forhold senest 20 dage efter at rekvisitionen er modtaget.
- som udgangspunkt skal de nødvendige "arrangementer" for adgang til data være på plads senest 18 måneder efter at forordningen er trådt i kraft.

3. Nærhedsprincippet

Målene med gennemførelsesbestemmelserne er at regulere forholdet mellem medlemslandene og Fællesskabets institutioner og organer for at sikre disses adgang til nationale INSPIRE data på harmoniserede vilkår. Målenes tværnationale aspekter kan således ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemslandene alene.

4. Konsekvenser for Danmark

Gældende dansk ret og forslagetets lovgivningsmæssige konsekvenser.

INSPIRE-direktivet er implementeret i dansk ret med lov om infrastruktur for geografisk information (lov nr.1331 af 19. december 2008). Loven trådte i kraft den 15.maj 2009. Forslaget til gennemførelsesbestemmelser vil supplere de tilsvarende bestemmelser i direktivets art. 17 og lovens § 8.

Gennemførelsesbestemmelsen vil blive vedtaget som en forordning, der er umiddelbart gældende i Danmark.

Forslagets økonomiske og statsfinansielle konsekvenser.

Gennemførelsesbestemmelsen indebærer, at de enkelte medlemslande skal etablere det aftalegrundlag, der fastlægger de harmoniserede vilkår, for Fællesskabets institutioners og organers adgang til de nationale geodatasæt og services. Gennemførelsesbestemmelsen regulerer ikke muligheden for at medlemsstaterne kan give offentlige myndigheder, der leverer geodatasæt og tjenester, ret til at opkræve gebyrer herfor, jfr. INSPIRE direktivets art. 17, stk. 3.

Som nævnt i punkt 2, 2. afsnit (formål og indhold), vil en bruger, herunder også Fællesskabets institutioner og organer, når INSPIRE direktivet er implementeret, kunne søge efter og få adgang til de omfattede geodata og geodatatjenester via internettet. De første geodata vil være tilgængelige i 2012 og de sidste i 2019. Indtil de forskellige geodatasæt er tilsluttet INSPIRE tjenesterne og dermed tilgængelige via internettet, vil henvendelser om data og de efterfølgende leveringer blive håndteret på samme måde som i dag. Det tilhørende licens- og aftalegrundlag vil være uafhængigt af leveranceformen.

Ressourceforbruget for staten og kommunerne til udvikling og administration af et fælles dansk licens- og aftalegrundlag vil være meget begrænset og ligge indenfor eksisterende rammer. Hertil kommer at et fælles licensgrundlag formentlig vil kunne udnyttes i samspillet mellem offentlige brugere af offentlige data generelt, for eksempel i forbindelse med dansk digitalforvaltning.

Erhvervsadministrative konsekvenser.

Forslaget vurderes ikke at have erhvervsadministrative konsekvenser, da gennemførelsesbestemelsen alene vedrører offentlige myndigheder.

Beskyttelsesniveau:

Forslaget berører ikke i sig selv beskyttelsesniveauet i Danmark.

5. Høring

Forslaget har ikke været i høring.

Rammenotatet blev sammen med forslaget d. 18. maj sendt i høring i EU-specialudvalget for miljøspørgsmål med frist til den 25. maj 2009. Der er ikke indkommet høringssvar hertil.

6. Forhandlingssituationen

Udkastet til forordning har endnu ikke været forhandlet.

7. Dansk holdning

Den danske holdning til forslaget er positiv, idet det, som forudsat i INSPIRE-direktivet, på passende vis fastlægger de nærmere regler for Fællesskabets institutioners og organers adgang til og brug af det enkelte medlemslands geodatasæt og -tjenester. Regeringen forventer derfor at stemme for forslaget.

Regeringen ser herudover gerne, at Kommissionen tilkendegiver, at Fællesskabets institutioner og organer skal respektere de principper, der ligger til grund for INSPIRE-direktivet i forbindelse med adgang til og brug af medlemslandenes geodatasæt og -tjenester.